

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Szendrő Németh Tamás ügyvéd (8789 Sé, Zrinyi M. u. 3.) által képviselt budapesti lakos felperesnek a dr. Dantesz Péter ügyvéd (1027 Budapest, Medve u. 28.) által képviselt budapesti lakos I.r. és az ÁFI Felszámoló és Vagyonkezelő Zrt. (1055 Budapest, Szent István krt. 1., ügyintéző: dr. Lásztity Alexandra felszámolóbiztos) által képviselt Kft. „fa” Budapest II.r. alperesek ellen szerződés hatálytalanságának megállapítása és követelés behajtása iránt a Fővárosi Bíróság előtt 14.ÓP.20.066/2006. számon megindult és a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.054/2007/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 46. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, tárgyaláson kívül, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal nem támadott rendelkezéseit nem érinti, felülvizsgálattal támadott rendelkezései közül a követelés behajtására irányuló keresetet elutasító rendelkezést hatályában fenntartja.

A jogerős ítéletnek a perköltség és le nem rótt illeték viselésére vonatkozó rendelkezéseit részben hatályon kívül helyezi és az elsőfokú ítéletnek a II.r. alperest a felperes javára perköltségben marasztaló, továbbá a II.r. alperest 900.000 (Kilencszázezer) forint le nem rótt kereseti illeték megfizetésére kötelező rendelkezését helybenhagyja azzal, hogy a II.r. alperest terhelő kereseti illetékből 450.000 (Négyszázötvenezer) forintot az I.r. alperes a II.r. alperessel egyetemlegesen köteles az államnak megtéríteni.

A jogerős ítéletnek azt a rendelkezését, mely szerint a felperes ezt meghaladóan, az I.r. alperes pedig teljes egészében maga viseli az elsőfokú perköltségét, és amely szerint a felperest az I.r. alperes javára másodfokú perköltségben marasztalta, hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 100.000 (Egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak, külön felhívásra, megfizetni.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából jelentős tényállás lényegi tartalma szerint a felperes, mint a K. Kft. jogutódja, 94.575.456 forint tőke, ennek járulékai, valamint szerződés hatálytalanságának megállapítása iránt indított keresetet az alperesek, valamint a jelen perben nem álló további alperesek ellen a Fővárosi Bíróság előtt. A Fővárosi Bíróság 8.G.76.216/2000/41. szám alatt a felperes követelésének biztosítására biztosítási intézkedést rendelt el a II.r. alperes terhére. E biztosítási intézkedés elrendelése eredményeként megindult végrehajtási eljárásban M.G. önálló bírósági végrehajtó 161 V.553/2004. számú határozatával lefoglalta a II.r. alperesnek az I.r. alperessel szemben fennálló 65.000.000 forint kölcsönkövetelését. Az I.r. alperes a végrehajtó felhívására, 2005. augusztus 18-án írásban bejelentette, hogy a követelést nem ismeri el. Ezt követően az alperesek között 2006. január 2-án jött létre szerződés, amelyben úgy állapodtak meg, hogy az I.r. alperes a II.r. alperes felé fennálló kölcsöntartozását oly módon fizeti vissza, hogy a HU 214129 A lajstromszámú magyar szabadalmát, továbbá a PCT/HU97/00070. számú nemzetközi szabadalmi bejelentésének jogát, a Dél-Afrikai Köztársaságra érvényes No.97/9608. számú szabadalmát és az időközben megadott No:TR1999 01497 B. számú törökországi szabadalmát a II.r. alperesre, mint az I.r. alperes által korábban engedélyezett jelzalogjog jogosultjára átruházza.

A Fővárosi Bíróság 22.G.40.989/2003/83. számú ítéletével kötelezte a II.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 82.218.418 forint tőkét és ennek járulékait. E rendelkezést a Fővárosi Ítélet tábla 3.Pf.21.095/2005/11. számú részítéletével helybenhagyta, az ezt meghaladó kereset tekintetében azonban az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A jogerős részítélet alapján a Fővárosi Bíróság 2006. június 11-én 0100-Vh.500.035/2006/9. szám alatt a II.r. alperessel szemben végrehajtást rendelt el.

A jelen perben előterjesztett keresetében a felperes egyrészt a 2006. január 2-án az alperesek között létrejött szerződés hatálytalanságának megállapítását kérte, másrészt a Pp. 385. § alapján indított keresetet az I.r. alperes ellen a végrehajtási eljárásban lefoglalt követelés behajtása iránt.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperesek között 2006. január 2-án létrejött megállapodás a „jelzálogjogból történő kielégítés” tárgyában a felperessel szemben hatálytalan, és kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek - a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.21.095/2005/11. számú jogerős részítélete alapján a II.r. alperessel szemben fennálló követelésére tekintettel - M. G. önálló bírósági végrehajtó Budapest Bank Rt. által vezetett letéti számlájára 65.000.000 forintot és ebből 10.000.000 forint tőke után 1999. november 12-től, 55.000.000 forint tőke után 2000. január 4-től a kifizetésig járó évi 30 %-os kamatot. Kötelezte továbbá az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperes javára 1.000.000 forint perköltséget, illetve az államnak külön felhívásra, a felperes illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000 forint kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság a fenti tényállás alapján az alperesek között 2006. január 2-án létrejött szerződésnek a felperessel szembeni hatálytalanságát a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. (Vht.) 112. § (2) bekezdés alapján, figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság EBH 2000/324. szám alatt közzétett elvi határozatára is, megállapította. Egyben a Pp. 385. § alapján kötelezte az I.r. alperest a végrehajtási eljárásban lefoglalt kölcsön-követelés összegének és járulékainak a végrehajtói letéti számlára való megfizetésére.

Az I.r. alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a tényállást kiegészítve megállapította, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát követően a Fővárosi Bíróság 2006. augusztus 28-i hatállyal elrendelte a II.r. alperes felszámolását, amely a cégnyilvántartásba is be lett jegyezve. Emiatt a Pesti Központi Kerületi Bíróság 0101-5.Vh.17747/2006/4. számú végzésével a II.r. alperes elleni végrehajtást az 1991. évi XLIX. tv. (Cstv.) 38. § (1) és (3) bekezdés alapján megszüntette.

A II.r. alperessel szemben megindult felszámolási eljárásra, és a II.r. alperessel szemben folyamatban volt végrehajtási eljárás megszüntetésére tekintettel a jogerős ítélet az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és a felperesnek a követelés behajtása iránti keresetét elutasította. A 2006. január 2-i szerződés hatálytalanságát megállapító rendelkezést pedig helybenhagyta. A pernyertesség módosulása miatt

úgy rendelkezett, hogy az elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik. Kötelezte a felperest az I.r. alperes javára 450.000 forint fellebbezési eljárási részköltség megfizetésére. A le nem rótt 900.000 forint kereseti illetékből 450.000 forint megfizetésére a felperest, 450.000 forint megfizetésére az alpereseket egyetemlegesen kötelezte.

A jogerős ítélet indokolása szerint a követelés lefoglalására biztosítási intézkedés alapján került sor, amelynek hatálya a Vht. 200. § (1) bekezdés alapján a kielégítési végrehajtás elrendeléséig tartott. A biztosítási intézkedés végrehajtása során elvégzett foglalás hatálya ugyanakkor kiterjedt a kielégítési végrehajtásra is a Vht. 200. § (2) bekezdése értelmében. Az elsőfokú ítélet meghozatalát követően a II.r. alperessel szemben megindult felszámolás miatt a Cstv. 38. § (1) és (3) bekezdés alapján a felszámolás alatt álló társaság vagyonával kapcsolatos végrehajtás nem lehet folyamatban. Ezért végrehajtási eljárás hiányában a követelés behajtására irányuló keresetet el kellett utasítani. A jogerős ítélet a perköltség és a le nem rótt illeték viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdés és a 6/1986. (VI.26.) IM.r. 13. § (2) bekezdés alapján rendelkezett.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérve a követelés behajtása iránti keresetét elutasító rendelkezés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítéletnek megfelelően az I.r. alperes keresete szerinti marasztalását. Kérte továbbá az alperesek teljes perköltségben marasztalását is. Felülvizsgálati álláspontja szerint a felszámolási eljárás elrendelésére nem volt jogi lehetőség, az azzal kapcsolatos határozatok még nem jogerősek, illetve a felszámolási eljárás kezdeményezése az alperesek részéről a Ptk. 5. § (1) bekezdésbe ütköző módon, joggal való visszaélésnek minősül, ezért a kereset elutasítását nem alapozta meg. Miután a felszámolási eljárással kapcsolatos határozat ellen fellebbezést nyújtott be, annak elbírálásáig a per tárgyalását a Pp. 152. § (2) bekezdés alapján fel kellett volna függeszteni. Arra is hivatkozott a felperes, hogy ha a rosszhiszeműen kezdeményezett felszámolási eljárás a követelés behajtását meggátolja, úgy a Pp. 365. (helyesen 385.) § által meghatározott per alkalmatlan jogintézménynek bizonyul. Jogszabálysértőnek tartotta a perköltségre vonatkozó rendelkezést is, állítva, hogy az I.r. alperesnek a jogerős ítélet által megállapított rosszhiszemű magatartása miatt - a Pp. 385. § b) pontja alapján a per eredményére tekintet nélkül - az I.r. alperest perköltségben kellett volna marasztalni.

Az I.r. alperes a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérte. Vitatta a felperes által állított jogszabálysértések elkövetését.

Allította, hogy a felperes a II.r. alperessel szemben megindult felszámolási eljárásban érvényesítheti követeléseit.

A felülvizsgálati kérelem részben, az alábbiak szerint alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek az alperesek által kötött szerződés hatálytalanságának megállapításával kapcsolatos rendelkezéseit, felülvizsgálati kérelem hiányában, nem vizsgálta.

A jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül utasította el a felperesnek az I.r. alperessel szemben a Vht. 113. §, illetve a Pp. 385. § alapján előterjesztett, a követelés behajtása iránti keresetét. Helyes a jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy a végrehajtási eljárásban lefoglalt követelés behajtása iránti per indításának az az alapvető feltétele, hogy az adós ellen a végrehajtási eljárás folyamatban legyen. Végrehajtási eljárás hiányában - akár azért, mert az adós ellen végrehajtást nem indult, akár azért, mert azt bármely okból a követelés behajtása iránti per jogerős befejezését megelőzően megszüntették - követelés behajtása iránti pernek nincs helye. E tény a felperes felülvizsgálati kérelmében lényegében nem vitatta. Tartalmilag arra hivatkozott, hogy az alperesek rosszhiszeműen, a tényleges fizetőképtelenség, illetve végrehajthatatlanság hiányában kérték a II.r. alperessel szemben a felszámolás elrendelését, így annak nem lett volna helye. A felszámolás elrendelésével kapcsolatos kérdések azonban a követelés behajtása iránti perben nem bírálhatók el, így a Legfelsőbb Bíróság a felperesnek a felszámolás elrendelésével kapcsolatos kifogásait érdemben nem vizsgálhatta. Kétségtelen, hogy a jogerős ítélet meghozatalakor a felszámolás elrendelése már megtörtént, azonban a felperesnek a felszámolás elrendelésével kapcsolatos fellebbezése teljeskörűen elbírálásra még nem került. A Legfelsőbb Bíróság határozatainak adatbázisából megállapítható ugyanakkor, hogy a Fővárosi Ítéltábla 12.Fpkf.43.340/2007/4. számú végzésével helybenhagyta a Fővárosi Bíróságnak a felperes fellebbezését elutasító végzését. A felszámolási eljárás elrendelésével kapcsolatos határozat tehát hatályban van. A felszámolási eljárás elrendelését követően az adós ellen indult végrehajtási eljárást vagy eljárásokat a Cstv. 38. § (1) és (3) bekezdés alapján meg kell szüntetni. Téves ezért a felperesnek az a hivatkozása is, hogy a felszámolás elrendelését követően csak a végrehajtással kapcsolatos - bíróságok előtt zajló - nem peres eljárásokat kell megszüntetni.

A követelés behajtása iránti keresetnek való helyt adást ezért az adós ellen indult felszámolási eljárás kizárta. A felszámolási eljáráson kívül ugyanis egyetlen hitelező igénye sem kerülhet kielégítésre.

Részből alapos ugyanakkor a felperesnek a perkölttség és a le nem rótt illeték viselésével kapcsolatos felülvizsgálati kérelme.

A felperes a szerződés hatálytalanságának megállapítására irányuló, ugyancsak 65.000.000 forint perértékű kereset tekintetében teljes pernyertes lett. Ezért a II.r. alperes, aki kizárólag e kereseti kérelem tekintetében volt érintettje a pernek, a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles a felperes ezzel kapcsolatos teljes perkölttségét megtéríteni. A másodfokú bíróság ezért - a szerződés hatálytalanságával kapcsolatos, az I.r. alperes által benyújtott, a Pp. 51. § a) pontja és a Pp. 52. § (1) bekezdés alapján a II.r. alperesre is kiható hatályú eredménytelen fellebbezés következtében - tévesen rendelkezett a II.r. alperes tekintetében az első fokú perkölttség viseléséről. A pertárgy értékére tekintettel az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM. r. 3. § (2) bekezdés b) pontja megfelelő alkalmazásával kötelezte a II.r. alperest a felperes jogi képviselőjével felmerült elsőfokú perkölttség megfizetésére. Ezen túlmenően a II.r. alperes, mint teljes pervesztes, a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM.r. 13. § (2) bekezdése alapján köteles a felperes illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti illetéket megtéríteni. Ez a teljes kereseti illetéket jelenti, mert a II.r. alperessel szemben támasztott kereset után megfizetendő kereseti illeték is 900.000 forint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján. A II.r. alperes illeték-fizetési kötelezettsége szempontjából pedig annak nincs jelentősége, hogy a felperes az I.r. alperessel szemben egyéb kereseti kérelmek tekintetében, pervesztes lett.

Téves ugyanakkor a felperesnek az a felülvizsgálati álláspontja, hogy az I.r. alperest a követelés behajtása iránti per érdemi eldőlőtől függetlenül perkölttségben kellett volna marasztalni.

A Pp. 385. § b) pontja szerint, ha a harmadik személy a végrehajtó felhívása ellenére az adós követelésére vonatkozó nyilatkozatot (Vht. 111. §) vagy a követelés összegének befizetését, illetőleg a követelés tárgyának letétbe helyezését elmulasztotta, a perkölttséget a per eredményére tekintet nélkül viselni köteles.

A jogszabálynak e rendelkezése a perkölttség viselés általános szabályaitól eltér azáltal, hogy lehetővé teszi az alperesnek a pernyertességtől függetlenül történő perkölttségben marasztalását. Ennek feltételei azonban a jelen ügyben nem állnak fenn. A Vht. 111. §-a határozza meg a követelésnek a Vht. 110. § (1) bekezdésében meghatározott lefoglalását követően a harmadik személy kötelezettségeit. A harmadik személy a végrehajtó felhívását követően alapvetően elismerheti a követelést vagy nyilatkozhat úgy, hogy a követelést, illetőleg a később keletkező követelésről szóló szerződést nem ismeri el. Abban az esetben, ha a harmadik személy a követelést nem ismeri el és ezt a végrehajtónak bejelenti, nem

terheli őt a Vht. 112. § (1) bekezdésében meghatározott az a kötelezettség, hogy a követelés összegét befizesse a végrehajtói letéti számlára, illetőleg a követelés tárgyát bírósági letétbe helyezze. A követelés el nem ismerése azonban a Vht. 113. § alapján megalapozza a végrehajtást kérőnek azt a jogát, hogy a harmadik személy ellen pert indítson. A Pp. 385. § b) pontja ugyanakkor a harmadik személy pervesztességtől független perköltségben marasztalását csak akkor teszi lehetővé, ha a harmadik személy a Vht. 111. §-ában megkívánt nyilatkozatot, vagy a Vht. 112. §-ában meghatározott befizetési vagy letétbe helyezési kötelezettségét mulasztja el. Miután az I.r. alperes a követelést nem ismerte el, nem állt be a befizetési, illetve letétbe helyezési kötelezettsége, így pernyertességére tekintettel a követelés behajtása iránti perköltségeiben sem marasztalható.

Ehhez képest az I.r. alperes a szerződés hatálytalansága iránti kereset tekintetében pervesztes lett, míg a követelés behajtása iránti per tekintetében pernyertes. A pernyertesség és pervesztesség aránya megközelítőleg azonos, ezért a jogerős ítélet a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján jogszabálysértés nélkül rendelkezett az I.r. alperes és a felperes viszonylatában az első- és másodfokú perköltség viseléséről. A kereseti illetékből 450.000 forintot az I.r. alperes a II.r. alperessel egyetemlegesen köteles megfizetni.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit a per fő tárgyát illetően és az I.r. alperes terhére megállapított kereseti illeték és a javára megítélt másodfokú perköltség tekintetében a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta. A jogerős ítéletnek a II.r. alperes perköltség és illetékfizetésével kapcsolatos rendelkezéseit a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte és az őt terhelő első fokú perköltség és le nem rótt kereseti illeték viselése tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

A felperes a per fő tárgyát érintő felülvizsgálati eljárásban pervesztes lett. Ezért a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles az I.r. alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeit megtéríteni, illetve köteles a 6/1986. (VI.26.) IM.r. 13. § (2) bekezdés alapján a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az államnak megtéríteni.

Budapest, 2007. október 24.

*Dr. Völgyesi Lászlóné sk. a tanács elnöke, Dr. Mészáros Mátyás sk.
előadó bíró, Angyalné Dr. Demeter Judit sk. bíró*

Vné

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő